

О. С. Лижник,

курсант 2 курсу факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

В. А. Євтушок,

*старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки факультету
№ 3*

Харківського національного університету внутрішніх справ

УДОСКОНАЛЕННЯ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ З ІНШИМИ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАДАЧ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ СОЦІАЛЬНОГО ХАРАКТЕРУ

Розглянуто наявні проблеми взаємодії Національної поліції з іншими правоохоронними органами під час виконання службово-бойових задач в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру. Надано рекомендації щодо вдосконалення правового регулювання цієї взаємодії.

Ключові слова: *Національна поліція, службово-бойові завдання, правоохоронні органи, взаємодія, надзвичайні ситуації соціального характеру.*

Останні кризові події в світі спричинили виникнення надзвичайних ситуацій соціального характеру. На жаль, ці події не минули й Україну. Складна політична і суспільна обстановка, що склалася в східних регіонах нашої держави зумовили проведення антитерористичної операції. За таких умов питання вдосконалення взаємодії службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку є актуальними.

Процес розвитку та реформування правоохоронних органів України нерозривно пов'язаний зі здійсненням співпраці між їх структурними складниками під час виконання оперативно-службових завдань. Проблема організації взаємодії між правоохоронними органами неодноразово розглядалася як на міжвідомчих нарадах, так і в працях науковців. Як свідчить аналіз їх результатів, стан взаємодії між правоохоронними органами розглядався переважно в правовому і тактичному аспектах.

Необхідність взаємодії між правоохоронними органами є нагальною потребою, а необхідність її організації – однією з найважливіших вимог до діяльності керівників цих органів на будь-якому рівні – від структурного підрозділу до відомства. Для того, щоб успішно виконувати поставлені службово-бойові завдання, правоохоронним органам необхідно виконувати спільні, заздалегідь погоджені дії.

Здійснюючи свою діяльність, Національна поліція співпрацює з Національною гвардією України, Службою безпеки України, Державною

прикордонною службою України, частинами і структурами Збройних сил України.

В Україні наукові дослідження, присвячені питанням удосконалення правового регулювання взаємодії поліції та інших органів правопорядку в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру, практично не проводились. Тому метою даної роботи є розробка пропозицій щодо удосконалення правового регулювання взаємодії органів поліції з іншими правоохоронними органами.

Взаємодія – це змінна система відносин між взаємозалежними елементами, сутністю якої є обмінний процес. Організація взаємодії по суті є інваріантом управління, оскільки йдеться про забезпечення узгодженості трудових процесів, досягнення єдиної спрямованості в діяльності елементів системи й окремих працівників правоохоронних органів. Особливу гостроту проблеми спільних дій надають особливості функціонально-структурного устрою цих органів. З одного боку, різні служби та підрозділи виконують настільки специфічні функції, що могли б скласти автономну соціальну систему, з другого – ці служби й підрозділи так тісно пов'язані в реалізації своїх правоохоронних функцій, що їхня діяльність фактично становить єдиний процес.

Згідно з Державним класифікатором надзвичайних ситуацій до надзвичайних ситуацій соціального характеру відносять: збройні напади, захоплення і силове утримання важливих об'єктів або реальна загроза здійснення таких акцій; збройні напади, захоплення і силове утримання атомних електростанцій або інших об'єктів атомної енергетики, або реальна загроза здійснення таких акцій; замах на життя керівників держави та народних депутатів України; напад, замах на життя членів екіпажу повітряного або морського (річкового) судна, викрадення (спроба викрадення), знищення (спроба знищення) таких суден; захоплення заручників з числа членів екіпажу чи пасажирів, установлення вибухового пристрою у багатолюдних місцях, установі, організації, на підприємстві, у житловому секторі, на транспорті; зникнення або викрадення зброї та небезпечних речовин з об'єктів їх зберігання, використання, перероблення та під час транспортування; виявлення застарілих боєприпасів, аварії на арсеналах, складах боєприпасів та інших об'єктах військового призначення з викиданням уламків, реактивних та звичайних снарядів, нещасні випадки з людьми та ін.

До чинників, які негативно впливають на взаємодію між правоохоронними органами відносять:

- недостатньо розроблена нормативно-правова база, що регулює співпрацю органів правопорядку;
- об'єктивно оцінити ефективність співпраці правоохоронних

органів України не можна у зв'язку з невизначеністю критеріїв оцінювання. Брак чітких критеріїв оцінки взаємодії між правоохоронними органами негативно впливає на мотивацію діяльності, що у свою чергу перешкоджає щільній та систематичній співпраці;

- не налагоджено чітко визначеного порядку взаємоінформування між правоохоронними органами;
- вплив суб'єктивного ставлення керівника підрозділу до окремих служб і підрозділів.

Висновки. Отже, для удосконалення взаємодії поліції з іншими правоохоронними органами під час виконання службово-бойових задач в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру потрібно:

- чітке визначення в посадових інструкціях усіх правоохоронних органів порядку організації їх взаємодії;
- формулювання критеріїв оцінки ефективності спільної діяльності з іншими правоохоронними органами;
- організація системи взаємоінформування;
- обговорення результатів взаємодії на міжвідомчих нарадах;
- розвиток співпраці представників різних правоохоронних органів на основі стимулювання їхньої спільної діяльності;
- формування об'єктивної колективної думки в працівників правоохоронного органу щодо взаємодії з іншими правоохоронними структурами;
- підвищення професійної майстерності працівників підрозділів правоохоронних органів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII. – Харків : ХНУВС, 2015. – 112 с.
2. Класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010 : затв. Наказом Держспоживстандарту України від 11.10.2010 № 457. – Офіц. вид. – Київ : Держстандарт України, 2010. – 23 с.
3. Мацюк В. В. Удосконалення правового регулювання взаємодії Служби безпеки України та Національної гвардії України в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру / В. В. Мацюк // *Теорія і практика правознавства*. – 2015. – № 1 (7). – С. 2–10.
4. Мацюк В. В. Правове регулювання службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку в умовах надзвичайних ситуацій соціального характеру / В. В. Мацюк // *Проблеми законності*. – 2015. – Вип. 128. – С. 217–224.

Одержано 04.05.2016